

z kapitalistických armád

ŘÍZENÍ A VEDENÍ PRŮZKUMU V DŮSLEDKU REORGANIZACE ARMÁDY NSR

Podplukovník ing. Miloš Pelikán

Poslední reorganizace pozemního vojska západoněmecké armády proběhla do roku 1972. Proces přezbrojování však pokračuje s tím, že platnost současného plánu přezbrojení končí v roce 1975. I v dalších letech tedy můžeme očekávat závažné změny v organizaci pozemního vojska Bundeswehru (BW). Všechna opatření v této oblasti, stejně jako veškeré další plánované změny v organizaci, výzbroji a bojové technice působí a budou i nadále působit na zásady bojového použití pozemního vojska Bundeswehru. Tento vliv se bude projevovat ve všech druzích bojové činnosti a bude rovněž přispívat k přetváření a úpravě hlavních charakteristických rysů boje.

Vzhledem k tomu, že boj je dvoustranný, budou všechny tyto momenty vyvolávat nutnost odpovídající reakce z naší strany. Vedle ovlivnění přímé bojové činnosti půjde rovněž o potřebu přizpůsobit nové změněné situaci všechna opatření k zabezpečení bojové činnosti. Průzkum patří mezi nejdůležitější z nich.

Cílem článku je rozebrat hlavní požadavky na řízení a vedení průzkumu, které vyplývají z některých charakteristických rysů bojové činnosti pozemního vojska Bundeswehru, kromě toho ukázat význam průzkumu při odhalování agresivních záměrů imperialistických armád, zvláště armády NSR a na důležitost zpravodajské činnosti při zabezpečování podmínek a předpokladů k optimálnímu rozhodování velitelů svazků a útvarů.

Charakteristické rysy bojové činnosti pozemního vojska Bundeswehru

Armáda NSR přebírá a uplatňuje hlavní zásady velení bojové činnosti, rozpracované v americké armádě. Obdobnou cestou jdou i všechny ostatní armády hlavních kapitalistických států, s výjimkou Francie. Tato skutečnost vyplývá jednak z vedoucího postavení Spojených států amerických v Severoatlantickém paktu, jednak z jejich největších možností teoretické i praktické činnosti v oblasti vojenství, zkušeností z druhé světové války i z poválečného období (USA vedly od skončení poslední světové války již přes

30 dalších válek a ozbrojených konfliktů různého rozsahu).

Díleč zvláštnosti oproti americkým zásadám vedení bojové činnosti vyplývají především z organizačního složení pozemního vojska, ze zavedené výzbroje a bojové techniky, jakož i z bojových zkušeností, které získaly jednotlivé armády v minulosti. Bundeswehr čerpá zejména z bohatých zkušeností hitlerovského Wehrmachtu za druhé světové války. Zatímco v zásadách americké a západoněmecké armády nenalézáme podstatnějších rozdílů, objevují se ve francouzské armádě zvláštnosti a odchylky větší. Politici i vojenská představenstva Francie usilují o relativně samostatný a nezávislý postup ve všech otázkách, tedy i ve vojenské oblasti.

Význam pozemního vojska spočívá v tom, že pouze pozemní vojsko, které má jaderné prostředky, v součinnosti s vojenským letectvem a vojenským námořnictvem může zničit protivníka na zemi, obsadit a udržet jeho území. Určujícím a rozhodujícím faktorem při vedení bojové činnosti pozemního vojska jsou jaderné zbraně, a proto úspěch přímo závisí na výsledcích jejich použití. Přesto však strategie „pružné reakce“ a z ní odvozený a v NSR užívaný strategický princip „přední obrana“ připouští rovněž vedení omezených válek bez použití jaderných zbraní.

V obou případech je pozemní vojsko armády NSR určeno zejména k vedení útočných a obranných operací v podmínkách Středoevropského válčiště. V současné době je v západoněmeckém pozemním vojsku pět typů divizí, a to motorizovaná, mechanizovaná, tanková, horská a vzdušná výsadková. Každý z typů prošel v poslední době určitými reorganizačními změnami, které zákonitě nacházejí svůj odraz v zásadách bojového použití té které divize a mají rovněž vliv na tvorbu charakteristických rysů bojové činnosti v hlavních druzích boje.

Charakteristické rysy útočného boje pozemního vojska Bundeswehru

V západoněmecké armádě, stejně jako v armádě americké, je hlavním a rozhodujícím druhem bojové činnosti útok, jehož cílem je zničit protivníka a zmocnit se terénu výhodného pro vedení další bojové činnosti. Mezi charakteristické rysy soudobého vševojskového boje vůbec a útočného boje zvláště můžeme zahrnout:

— masové použití zbraní hromadného ničení a centralizace palebné podpory;

— vysoká palebná síla, pohyblivost a manévrovost vojsk;

— soustředění sil a prostředků na směr hlavního úderu;

— zvětšení hloubky a šířky bojových sestav;

— boj za získání iniciativy;

— vysoká tempa při rychle se měnící situaci;

— stále rostoucí úloha tankových a výsadkových jednotek, význam velení, bojového a týlového zabezpečení.

Ke splnění cílů a úkolů útočného boje mohou být použity tyto formy manévru: čelní útok, obchvat (jednostranný, dvoustranný), obejít, úder z týlu, údery z různých směrů.

Při porovnání s formami manévru, používanými v americké armádě, nesetkáme se s prosakováním ani s průlomem (tento však můžeme chápat jako jednu z možných forem čelního útoku), naproti tomu však s dalšími dvěma formami manévru navíc (úder z týlu s údery z různých směrů).

V závislosti na rázu terénu, situaci a možnostech vojsk obránce i útočníka může dojít k různým druhům útoku a způsobům jeho zahájení. Mezi základní druhy útoku patří útok na spěšně zaujatou nebo na předem připravenou obranu. Útok může být zahájen z chodu nebo po zaujetí výchozího položení. Navíc oproti americkým zásadám počítá se v západoněmeckých pozemních silách rovněž s možností útoku s omezeným cílem a klamného útoku.

Reorganizační změny ve struktuře brigád a divizí Bundeswehru do značné míry napomáhají ke splnění uvedených cílů, charakteristik, forem manévru, druhů a způsobů útočného boje. Vedle toho budou mít vliv na zvýraznění určitých momentů útočného boje, stejně jako na tvorbu a formování některých jeho nových charakteristických rysů. Tak např.

— více sil a prostředků k plnění cílů na stupních brigád a divizí (např. význam mechanizované pěchoty, tanků, klasického dělostřelectva a protitankových prostředků při ovládnutí a udržení terénu);

— zvýšení palebné síly tpr u mb a mpr u tb (vliv na šířky pásem, hloubky a tempa útoku);

— zvýšení hodnoty protitankové obrany u tb, zvláště při vedení protiztečí protivníka;

— vliv nově zaváděné bojové techniky (např. TO Marder, tanky Leopard) na zvýšení pohyblivosti, manévrovosti a tempa útoku;

— vyšší palebné možnosti klasického

dělostřelectva, zejména při útoku po zaujetí výchozího položení;

— zkvalitnění PVO proti nízkoletícím vzdušným cílům na stupni svazku, zvláště při odrazení protiztečů;

— možnost použití jednotek vrb (v operační podřízenosti as) jako taktických výsadek nebo takticko-operačního výsadek ke zrychlení tempa útoku pozemních sil, zvláště k zabezpečení zasazení druhých sledů a při přechodu do pronásledování;

— lepší ochrana míst velení a divizních útvarů a jednotek, zvláště při rozvíjení útoku na území protivníka;

— lepší předpoklady pro týlové a materiální zabezpečení a v důsledku toho i větší samostatnost a hloubky úkolů brigád a divizí;

— zvýšení manévrovosti a pohyblivosti brigád a divizí dovolí častější použití některých forem manévru (obchvat, obejít, úder z týlu);

— celkový systém organizace a velení umožní zahajovat útok na spěšně zaujatou obranu obvykle z chodu;

— útok na předem připravenou obranu bude obvyklý po zaujetí výchozího položení a vysoké nasycenosti bojových sestav útvarů a svazků palebnými prostředky dovolí použití průlomového manévru a zvýší hustotu sil a prostředků.

Bojová činnost bez použití jaderných zbraní bude mít několik zvláštností. Půjde zejména o nutnost i možnost větší koncentrace sil a dále pak o některé nutné úpravy základních taktických norem (menší hloubky úkolů, nižší tempa útoku a delší doba jeho trvání). Klasické palebné prostředky (dělostřelectvo, minomety, raketomety) naleznou v této situaci větší uplatnění jak za dělostřelecké přípravy, tak i v průběhu dělostřelecké podpory útoku. Doba trvání dělostřelecké přípravy bude delší a v průběhu útoku bude nutné častější soustředění dělostřelecké palby. Prostředky jaderného napadení musí být v bojových sestavách připraveny k rychlému použití, přičemž taktické hlavníové a raketové prostředky (SHH 203,2 mm, DR Honest John) budou používány k palbě s konvenční nebo chemickou municí.

V podmínkách bojové činnosti bez použití jaderných zbraní bude typičtější zahájení útoku z výchozího položení v bezprostředním dotyku s protivníkem. V důsledku toho je třeba počítat s vystřídáním nebo alespoň přeskupením sestavy před zahájením útoku. Požadavky na zabezpečení konvenční municí budou značně vyšší, zatímco rozsah úkolů zdravotnického a materiálního zabezpečení může být nižší v důsledku předpokládaných ztrát na živé síle a bojové technice. Ostat-

ní charakteristické rysy i vliv reorganizace na ně zůstanou v podstatě beze změny.

Charakteristické rysy obranného boje pozemního vojska Bundeswehru

Obrana je v západoněmecké armádě stejně jako v armádě USA považována za síce hlavní, avšak nikoli rozhodující druh bojové činnosti. Cílem obrany je zmařit útok protivníka, způsobit mu maximální ztráty a vytvořit podmínky pro přechod do útoku. Již z této formulace cílů obrany vyniká její dočasnost jako jeden z nejvýznamnějších rysů. Další charakteristické rysy obrany vyplývají z obecných charakteristických rysů boje. Patří mezi ně:

— masové použití zbraní hromadného ničení k vylepšení poměru sil;

— vysoká palebná síla klasických palebných prostředků, zvláště protitankových v poziciční a pohyblivé obraně;

— široký manévr silami, prostředky a palbou, zejména za protiztečů;

— zvětšení šířek a hloubek bojových sestav, které zabezpečují odolnost a hluboké členění obrany;

— vysoká manévrovost, pohyblivost, aktivita a iniciativita;

— úpornost a všestranné a úplné zejména vybudování;

— schopnost ničit výsadky protivníka a odolávat jeho hromadným jaderným úderům;

— růst úlohy a významu velení, bojového a týlového zabezpečení.

Přechod do obrany může být vynucený nebo předem plánovaný. V prvním případě bude obrana obvykle zaujímana v dotyku s protivníkem, v druhém případě půjde většinou o organizaci obrany mimo dotyk s protivníkem. K úspěšnému splnění úkolů spojených se zaujetím a vybudováním obrany je jako výhodnější druhá varianta. Mimo to může být při zaujetí obrany mimo dotyk s protivníkem před předním okrajem vybudováno, obsazeno a bráněno zabezpečovací pásmo. Jeho úloha a význam jsou obdobné jako v americké armádě, zatímco jeho hloubka a struktura jsou odlišné (20 i více km, odřady pro vedení boje na zdřeznou na jednotlivých čarách vzdálených od sebe 6–10 km, bojové zajištění 4 km před předním okrajem obrany).

Západoněmecké vojenské řády a předpisy uvádějí dva základní druhy obrany, a to pohyblivou a poziciční. Zatímco cíle obou druhů obrany jsou stejné nebo obdobné, cesty a způsoby jejich dosažení jsou značně odlišné. Hlavní rozdíly mezi pohyblivou a poziciční obranou spočívají

v uspořádání bojové sestavy a zásadách vedení obranného boje. Podrobnější výklad charakteristických rysů jednotlivých druhů obrany neuvádím, protože pojetí západoněmecké poziciční obrany se maximálně přibližuje americké obraně prostoru, stejně jako západoněmecká pohyblivá obrana má téměř shodné znaky s americkou mobilní obranou, jediné zvláštnosti západoněmeckého pojetí spočívají v tom, že poziciční obrana ve srovnání s obranou prostoru má statictější charakter co do názvu, obsahu i náplně a že úspěšné vedení pohyblivé obrany vyžaduje dostatek pohyblivých vojsk (tankové a mechanizované jednotky a útvary), vhodný terén, výhodné povětrnostní podmínky a příznivý poměr sil v letectvu.

Vedle základních druhů obrany počítají západoněmecké pozemní síly rovněž s obranou na široké frontě, spěšně zaujatou obranou a bojem na zdrženou. Na rozdíl oproti ostatním hlavním kapitalistickým armádám je v západoněmeckých ozbrojených silách boj na zdrženou považován za samostatný druh bojové činnosti, který může být veden formou dočasné poziciční obrany v kombinaci s útoky s omezenými cíli na předem zvolených výhodných terénních čarách. Použití jaderných zbraní působí v organizaci a vedení obranného boje ještě větší změny než v útočném boji. Jaderné zbraně jsou hlavním prostředkem, který rozhoduje o výsledcích obranného boje. Veškerá činnost vojsk v obraně bude směřovat k tomu, aby byly v maximální míře vytvořeny podmínky k provedení jaderných úderů a zároveň optimální opatření k ochraně vojsk před jadernými údery protivníka.

Podívejme se nyní, jak se reorganizace a přezbrojení pozemního vojska Bundeswehru mohou projevit v charakteristických rysech obranného boje, zejména na stupních brigády a divize. Stejně jako v útočném boji půjde jednak o vlivy na dosavadní a možnou tvorbu nových charakteristických rysů. Např. půjde o tyto vlivy a působení:

- všechny kvantitativní změny a kvalitativní vylepšení v oblasti organizační struktury, výzbroje a bojové techniky budou přispívat k snadnějšímu plnění cílů obrany, zvláště pokud jde o působení maximálních ztrát a vytváření podmínek pro přechod do útoku;

- zvýšení počtu rot u tpr a mpr tb rozšíří možnosti použití brigád v obraně, povede ke zvýšení jejich palebné i úderné síly, ke zdokonalení protitankové obrany a ke zkvalitnění protizteč;

- klasické a víceúčelové dělostřelec-

tvo na stupních brigád i divizí přispěje k zabezpečení odolnosti a úpornosti obrany ve všech etapách obranného boje, zvláště při dělostřelecké protipřipravě a při palebném zabezpečení plánovaných protizteč;

- protitankové prostředky praporů (po dokončení přezbrojení i u mpr), ptr u mb a tb, stejně jako pstr u mob a hb budou představovat v součinnosti s celým systémem zátarasů vážné nebezpečí pro obrněné cíle protivníka a podstatně zvýší požadavek jejich ochrany;

- zaváděná obrněná technika (tanky a OT) značnou měrou přispějí k vysoké pohyblivosti, manévrovosti i aktivitě v obraně, což se projeví zejména při protizteč;

- vysoká nasycenost silami a prostředky, velké množství brigádních a divizních prostředků, možnosti posilování brigád a divizí, stejně jako požadavek odolnosti a hlubokého členění povedou ke zvýšení šířek obranných úseků brigád, obranných pásem divizí i hloubek sestavy brigád a divizí v obraně;

- zlepši se pozemní i protivzdušná ochrana míst velení a nejdůležitějších prvků bojové sestavy divizí v důsledku začlenění zajišťovacího praporu a reorganizace plo u svazků;

- pzpr divizí a pzč brigád budou schopny vést průzkum před předním okrajem obrany (zabezpečovacího pásma) i v hloubce obranné sestavy a získávat zprávy k průzkumovému zabezpečení nejdůležitějších fází obranného boje;

- použití výsadků bude u divizí a brigád omezeno na stupeň taktických vzdušných výsadků zvláště k zabezpečení plánovaných protizteč;

- změny v týlovém zabezpečení umožní nepřetržitost činnosti a plynulý přechod z obrany do útoku;

- při vynuceném přechodu do obrany v dotyku s protivníkem dovolí reorganizaci opatření splnění úkolů spojených s přeskupením a zaujetím obranné sestavy;

- všechny změny v organizaci, výzbroji a bojové technice útvarů a svazků, systémem organizace a velení vytváří sice výhodné podmínky k vedení obou základních druhů obrany, avšak u svazků jsou příznivější pro pohyblivou obranu (veliká palebná síla spojená s vysokou pohyblivostí a manévrovostí);

- z těchto důvodů vytváří organizační struktura brigád a divizí rovněž příznivé předpoklady k vedení boje na zdrženou.

Vedle obecných zásad boje bez použití jaderných zbraní, aplikovaných i na útočnou činnost, půjde v obraně ještě o další

okolnosti. Bude to např. nutnost maximálního nahrazení jaderných zbraní klasickými prostředky ničení vzhledem k značnému významu jaderných zbraní v obraně.

Při vedení boje konvenčními prostředky je výhodnější pozici obrana. Zkušenosti z posledního ozbrojeného konfliktu na Středním východě ukazují však i v tomto případě na význam pohyblivé obrany.

Jaderné zátarasý budou sice plánovány, připraveny a začleňovány do celkového systému zátarasů, avšak jaderné miny nebudou v době přípravy obrany uvedeny do pohotovosti. Jejich přísun do blíž-

kosti míst uložení se předpokládá v rámci všeobecného přísunu jaderných náloží armádním sborům a divizím.

Rozebral jsem některé charakteristické rysy bojové činnosti v hlavních druzích boje tak, jak se projevují na stupních brigád a divizí pozemního vojska armády NSR po její reorganizaci. K tomu, abychom mohli postihnout, jaké kladou tyto rysy požadavky na řízení a vedení průzkumu u útvarů a svazků, alespoň v maximální stručnosti se nejprve zmíním o obsahu, náplni a hlavních zásadách zpravodajské činnosti na těchto stupních.

Zpravodajská činnost na stupních svazků a útvarů

Nebude jistě na škodu zopakovat nejprve některé základní pojmy, s nimiž se ve vojenském zpravodajství a ve zpravodajské činnosti nejčastěji setkáváme. Jde zejména o vymezení obsahové náplně pojmů síly a prostředky průzkumu, průzkumné orgány a zpravodajské orgány.

Síly a prostředky průzkumu definuje návrh předpisu Zprav-1-1 (Průzkum ve vševojskovém boji) jako průzkumné jednotky útvarů, svazků a druhů vojsk nebo bojové jednotky dočasně vyčleněné k vedení průzkumu, vybavené bojovou technikou a technickými prostředky průzkumu. U jednotek to tedy mohou být např. motostřelecké nebo tankové čety, předurčené k plnění úkolů bojové průzkumné hlídky, u útvarů průzkumná četa msp (tp) a četa radiačního a chemického průzkumu. U msp ještě navíc dělostřelecká průzkumná četa a dělostřelecká průzkumná družstva u dělostřeleckého oddílu. U svazků průzkumný prapor a příslušné průzkumné jednotky některých druhů vojsk a speciálních vojsk (dělostřelectva, protivzdušné obrany, ženijního a chemického vojska).

Průzkumné orgány můžeme definovat jako orgány vytvářené ze sil a prostředků průzkumu k plnění konkrétních průzkumných úkolů (k vedení průzkumu). U jednotek to mohou být např. pozorovatelé, pozorovací hlídky, bojové průzkumné hlídky a skupiny ke zřizování léček. U útvarů pozorovací hlídky, jednotky (skupiny) k výpadům a zřizování léček, důstojnické průzkumné hlídky, průzkumné skupiny, dělostřelecké pohyblivé pozorovatelné (pouze u msp), chemické pozorovací (průzkumné) hlídky. U svazků pozorovací hlídky, průzkumné skupiny, důstojnické průzkumné hlídky, jednotky (skupiny) k výpadům a zřizování léček, jednotky k průzkumu bojem, skupiny hioubkového průzkumu, pracoviště rádiového a radiotechnického průzkumu. Dále

pak průzkumné orgány některých druhů vojsk a speciálních vojsk, vytvářené z příslušných průzkumných jednotek.

Zpravodajské orgány jsou jednotlivci a pracovní kolektivy, které se zabývají řízením průzkumu, zpracováním zpráv získaných průzkumem a informační činností. U jednotek tyto orgány začleněny nejsou a jejich úkoly plní v potřebném rozsahu velitelé jednotek (u praporu velitel a náčelník štábu). U útvarů je zpravodajským orgánem zpravodajský náčelník. U svazků je zpravodajské oddělení (zpravodajský náčelník a tři důstojníci), zpravodajské středisko (vytvářejí se štáby a některých dalších jednotlivců a jednotek průzkumného praporu) a náčelník dělostřelecké ty průzkumu. Všechny tyto orgány mají svůj odpovídající podíl na zpravodajské činnosti útvarů a svazků.

Obsah a cíl zpravodajské činnosti

Zpravodajská činnost plní na všech stupních velení, tedy i na stupních útvarů a svazků, dvě základní funkce:

- získávání zpráv (průzkum);
- zpracování zpráv a informační činnost.

Na získání zpráv se podílejí zpravodajské orgány řízením průzkumu a průzkumné orgány vedením průzkumu.

Zpracování zpráv a informační činnost je doménou zpravodajských orgánů. Zahrnuje v sobě soustřeďování, evidování, třídění a studium zpráv, jejich vyhodnocování a předání k využití. Využití zpráv se uskutečňuje v procesu informační činnosti, jejíž základní složkou je návrh velitel. Vedle zpravodajských orgánů se na obou funkcích zpravodajské činnosti diferencovaně podílejí velitel, náčelník štábu a další funkcionáři štábu. Návrh zpravodajského náčelníka chápeme jako finální proces veškeré zpravodajské činnosti a

poslední, nejvýznamnější složku celého informačního procesu. Zpravodajský náčelník vyhodnocuje možnosti nepřítele, předvídá pravděpodobný zámysl jeho další činnosti a předpokládá návrh na organizaci průzkumu. Nesmírný význam této činnosti spočívá v tom, že ovlivní pozitivně nebo negativně návrhy všech ostatních funkcionářů toho kterého štábu a vytváří jeden z nejdůležitějších podkladů pro rozhodnutí velitele.

Obecným cílem zpravodajské činnosti na taktickém stupni tedy je: odhalením situace, možností a pravděpodobného zámyslu nepřítele maximálně přispět k optimálnímu rozhodování a rozhodnutí velitelů při přípravě a vedení boje.

Ke splnění tohoto cíle směřuje práce průzkumných i zpravodajských orgánů při plnění obou základních funkcí zpravodajské činnosti. Obě tyto funkce spolu úzce souvisí, jedna vychází z druhé, jedna navazuje na druhou a obě se rovněž vzájemně prolínají.

Získávání zpráv (průzkum), jeho úloha, místo a význam ve zpravodajské činnosti

K získávání zpráv je nutné, aby průzkum řídili zpravodajské orgány a vedly průzkumné orgány. Pod pojmem řízení průzkumu rozumíme jeho plánování, organizování, operativní řízení a kontrolu.

Plánování je v pořadí první a nejdůležitější složkou řízení průzkumu. Jeho včasnost a kvalita mají kladný vliv na další etapy řízení. Zahrnuje:

- vyhodnocení situace, možností a zámyslu nepřítele a výběr objektů průzkumu;

- vyjádření hlavního úsilí průzkumu;

- stanovení úkolů průzkumu a časové a prostorové využití průzkumných orgánů;

- vyčlenění zálohy sil a prostředků průzkumu.

Základním plánovacím dokumentem na stupni útvaru i svazku je plán průzkumu, který se zpracovává graficky na mapě a má přílohy (mimo mapu) v podobě příslušných tabulek.

Organizování průzkumu spočívá v tvorbě průzkumných orgánů ze sil a prostředků průzkumu (průzkumných jednotek). Jde o jejich vyčlenění, úkolování a všestrannou odbornou i materiální přípravu. Tato činnost je složitá zvláště při vytváření divizních průzkumných skupin ze dvou různorodých jednotek průzkumného praporu (z jednotek tankové roty a roty obrněných transportérů). Nejdůležitějším dokumentem je bojové nařízení pro prů-

zkum, které se zpracovává na základě plánu průzkumu a z něhož vycházejí bojové rozkazy pro jednotlivé průzkumné orgány.

Operativní řízení průzkumu nalézá své uplatnění zejména v průběhu vedení boje, po zasazení průzkumných orgánů. Při této činnosti je úkolem zpravodajských orgánů upřesňovat úkoly již zasazeným průzkumným orgánům, vysílat nové orgány, popřípadě vyvádět některé průzkumné orgány do zálohy sil a prostředků průzkumu. Uskutečňuje se formou krátkých bojových rozkazů a nařízení a doplňkových bojových nařízení pro průzkum, předávaných pojitky.

Kontrola postihuje přípravu a činnost průzkumných orgánů i práci zpravodajských orgánů, a to jak v přípravném období, tak i v průběhu vedení boje. Podílejí se na ní vedle hlavních funkcionářů útvarů a svazků (velitele, náčelníka štábu) zpravodajský náčelník útvaru a svazku a hlavní funkcionáři průzkumného praporu. V přípravném období je to přímá kontrola průzkumných orgánů, zejména pokud jde o jejich přípravu k činnosti, v období vedení boje to může být přímá kontrola průzkumných orgánů, které působí ve vlastní sestavě a zprostředkovaná kontrola (pomocí rádiových stanic) ostatních průzkumných orgánů. V obou obdobích může jít o přímou kontrolu činnosti zpravodajských orgánů, zvláště na stupni svazku, pokud jde o zpravodajské středisko.

Řízení průzkumu patří mezi nejdůležitější povinnosti štábu. Vedoucí úlohu v něm mají, vedle hlavních funkcionářů toho kterého štábu, zpravodajské orgány. Na stupni útvaru plní povinnosti, spojené s řízením průzkumu, zpravodajský náčelník, který může (v krajním případě) k řešení některých dílčích a okrajových otázek využít velitele průzkumné čety, pokud tento nevykonává funkci velitele průzkumné skupiny, vyčleněné z počtu průzkumné čety útvaru. Na stupni svazku se úkoly řízení průzkumu rozdělují na zpravodajského náčelníka, zpravodajské oddělení a zpravodajské středisko. Zatímco oddělení se zabývá zejména plánováním v obecnější poloze a kontrolou, jakož i součinností a koordinací odborných otázek uvnitř štábu, zpravodajské středisko zabezpečuje detailní plánování, organizování a operativní řízení (na základě obdržených pokynů a nařízení). Předpokladem úspěchu v této oblasti, zvláště při plánování na stupni svazku, je promyšlené rozdělení úkolů a povinností na všechny složky řízení, jejich vzájemná součinnost, sladěnost a koordinace, jakož i respektování

vání požadavku souběžnosti. Jedině tak můžeme dosáhnout reálného naplánování a včasného doručení rozkazů vykonavatelům (velitelům průzkumných orgánů).

Správné řízení průzkumu vytváří tedy příznivé podmínky pro včasné a kvalitní zahájení a vedení průzkumu průzkumnými orgány. Na stupních jednotek to budou vyčleněné motostřelecké a tankové jednotky, na stupních útvarů a svazků průzkumné orgány vytvářené z průzkumných čet a průzkumných praporů, jakož i z průzkumných jednotek některých druhů vojsk a speciálních vojsk. Zatímco průzkumné orgány vojskového, hloubkového, rádiového a radiotechnického průzkumu získají zprávy různého druhu pro potřeby příslušného stupně velení, průzkumné orgány druhů vojsk a speciálních vojsk zaměřují účelově pozornost k získání zpráv pro potřeby svého druhu vojska (speciálního vojska). Komplexnost a centralizace ve zpravodajské činnosti vyžadují dosáhnout velmi úzké součinnosti a koordinace mezi průzkumnými or-

gány všeho druhu; to musí zabezpečit správné řízení průzkumu (zejména jeho plánování) a realizovat jeho efektivní vedení.

Takto uskutečňované vedení průzkumu pak dává dostatek podkladů (v podobě hlášení zjištěných údajů a zpráv o nepříteli a terénu) k úspěšné práci zpravodajských orgánů v druhé oblasti zpravodajské činnosti (ve zpracování zpráv a informační činnosti). V tom spočívá úloha a význam získávání zpráv (řízení i vedení průzkumu) ve zpravodajské činnosti. Jde tedy o časově první funkci (oblast) zpravodajské činnosti, jejíž výsledky mohou pozitivně nebo negativně ovlivnit její druhou funkci a tudíž i celou zpravodajskou činnost jako takovou.

V další části článku uvedu a rozeberu požadavky, kladené právě na tuto oblast v souvislosti se změnami v pozemních silách Bundeswehru a jejich vlivy na charakteristické rysy bojové činnosti.

(Pokračování v příštím čísle)